

titel les	BB Les 2 SPREEKVAARDIGHEID Non- verbale communicatie
voor welke groep(en)	Groep 6 – 7 - 8
onderwerp/thema	KRING & VIERING – Lichaamshouding en non-verbale communicatie
kunstdiscipline(s)	Theater - Drama
vaardigheden	Samenwerken: verplaatst zich in anderen en staat open voor ideeën van anderen Maken: leert zorgvuldig om te gaan met elkaar Reflecteren: kan objectief, concreet reflecteren op wat gezien is Presenteren: leert te kijken en te luisteren naar presentaties van anderen en hierop samen met anderen te reflecteren
doelen(en)	De leerling kan: Bewust inzetten van lichaamshouding, oogcontact en (hand)gebaren om het spreken te ondersteunen
werkvorm(en)	Tableau vivant - Vervolg Tableau
presentatievorm	Klassikaal
duur van les(senreeks)	60 minuten - les 2 van 3
benodigdheden	Lijstje uitspraken die ondersteunt kunnen worden met (hand)gebaren Eventueel: hoofddeksels voor rollen tijdens uitvoeringsfase
voorbereiding	Groot speelvlak creëren in de klas.

ORIËNTATIEFASE

*Voorkennis ophalen,
verwonderen, waarnemen
(kijken, luisteren,
voelen),
associëren, beschouwen en
reflecteren*

10 minuten

Ophalen voorkennis non-verbale communicatie - (Hand)Gebaren

Welke (hand)gebaren, die je bij het spreken gebruikt, ken je allemaal?

Laat leerlingen een zin noemen waarbij ze het gebaar ook tonen.

Voorbeelden:

'Dat zullen we nog wel eens zien': hand in de zij, hoofd opzij, kin omlaag, ogen omhoog

'Kom wat dichterbij': hand naar je toe bewegen

'Ik heb geen idee': schouders en handen omhoog

'Ik snap het niet:': fronsen met je wenkbrauwen

'Daar heb ik het over...':

Handgebaren tijdens spreken (+ mimiek) bij tekst:

'Dit is het helemaal'

'Luister nu goed'

'Let op! Dit is belangrijk'

'Luister en huiver'

'Let op mijn woorden!'

'Het was alsof...'

'Excellent/uitstekend'

'Dit getuigt van kracht'

'De volgende en de volgende...'

'Ik zweer..'

'Beide dingen zijn even belangrijk..'

'Ik geef het toe'

'Ik weet het zeker...'

'... ongeveer...'

'Natuurlijk, vanzelfsprekend'

'Dat hadden ze goed voor elkaar'

'Dat is twijfelachtig...'

'Aan de ene kant... maar aan de andere kant...'

Non-verbale communicatie = alles wat je zegt ZONDER woorden.

Dat kan ook met je mimiek. Welke gezichtsuitdrukkingen ken je allemaal?

Blij, bezorgd, ontzet, schrik, schaamte, teleurstelling, bewondering, walging, chagrijn, vertedert, verwonderd, zacht, kil, afwijzend... etc.

Benoem er zo veel mogelijk! en beeld uit:

Wanhoop: handen in het haar

Schrik: handen voor de mond

Schaamt: afkeren en hoofd laten hangen

Teleurgesteld:...

ONDERZOEKSFASE

*Oefenen, proeffes doen,
nieuwe technieken aanleren,
keuzes en een plan maken*

5 minuten

DEEL 1: Oefening non-verbale EN verbale communicatie:

Ga in een kring staan.

> Leerkracht spreekt zinnen uit die verzameld zijn in de oriëntatiefase. De leerlingen spreken dit tegelijkertijd na met zoveel mogelijk mimiek en (hand)gebaren.

Daarna doe je dezelfde opdracht: iedereen spreekt de leerkracht na, maar het is VERBODEN om mimiek en fysiek te gebruiken. Je lichaam en gezicht behouden hun neutrale uitdrukking. Doe minstens 5 zinnen.

Reflecteer klassikaal: welk verschil ervaar je zelf, als je met en zonder non-verbale communicatie/handgebaren een zin* uitspreekt?

10 minuten

DEEL 2: Maak (oog)contact met je luisteraars

We zijn nu op planeet Aarde bij een bijeenkomst van Robotmakers. Daar worden Robots met de allernieuwste snufjes en mogelijkheden gepresenteerd. Nieuwste van het nieuwste.

Creëer steeds met 5 leerlingen een (staande) presentatie, waarbij elke leerling goed zichtbaar is voor het publiek. Alle 5 robotmakers presenteren hun robot en maken (oog)contact met hun luisteraars door ze:

- aan te kijken
- aan te spreken
- vragen te stellen (zou u niet ook zo'n robot willen voor dag en nacht? etc.)

Als je in het publiek wordt aangekeken door één van de sprekers, dan ga je stilletjes staan. Je gaat gedurende deze presentatie niet meer zitten.

Wissel af met:

Als je in het publiek wordt aangekeken door één van de sprekers, dan ga je stilletjes staan. Je gaat stilletjes zitten als de blik van de spreker niet meer op jou is gericht.

5 minuten

Reflectie opdracht/vragen publiek:

Wat ervaar je als de spreker naar je kijkt?

Verandert je luisterhouding als je wordt aangekeken? Vertel...

Vind je het belangrijk dat de spreker naar je kijkt?

Waarom vind je dat wel/niet belangrijk?

Wat valt je als spreker op, als je naar je publiek kijkt?

Wat kan je te weten komen als je naar je publiek kijkt als je spreekt?

UITVOERINGSFASE

*Toepassen, (in)oefenen, delen
van (tussen)resultaten,
uitvoeren*

25 minuten

Tableau vivant maken

Elk groepje bespreekt in 1 minuut de situatie die zij gaan verbeelden in een tableau vivant aan de hand van WANNEER/WIE/WAT/WAAR.

Na 1 minuut telt de leerkracht van 10 naar 0, bij 0 staat elk groepje in een tableau vivant.

Leerkracht reflecteert objectief wat er aan non-verbale communicatie zichtbaar is. Zowel de gebaren als de emoties!

Tableau vivant maken - vervolg

Ieder groepje maakt aansluitend bij het gemaakte tableau vivant, een tweede tableau waarin een spreker aan een publiek* vertelt wat er is gebeurd (Tableau 1). En het derde tableau van het moment dat de spreker klaar is met spreken (Tableau 2). We zien wat het verhaal bij de mensen uit het publiek opgeroepen heeft.

Maak duidelijke afspraken over WIE je speelt, WAT er aan de hand is en WAAR het zich afspeelt. En zorg dat er zo veel mogelijk non-verbale communicatie zichtbaar is. Gebaren en emoties!

5 minuten voorbereidingstijd.

Presenteren en reflecteren

Elk groepje presenteert het drieluik tableau vivant.

Leerkracht begeleidt door te zeggen:

Tableau 1: 3,2,1 KLIK. (Laat het tableau 5 tellen stilstaan)

Tableau 2: 3,2,1 KLIK.

Tableau 3: 3,2,1 KLIK.

Tip: laat het publiek de ogen dicht toen terwijl het tableau gemaakt wordt en de ogen open bij KLIK. Dat maakt het extra magisch om te zien.

Bespreek het drieluik na met het publiek:

Welk gedachtewolkje of spreekballon (zoals in stripverhaal) vindt het publiek passen bij de figuren in het tableau? Welke zinnen zijn dat?

De spelers van het drieluik mogen niet reageren op de suggesties van het publiek. Het is leerzaam om te horen of het publiek ook ziet wat je met non-verbale communicatie wilde uitdrukken. Als het publiek iets anders ziet dan de leerlingen bedacht hadden, kun je het hen ter plekke laten aanscherpen, zich daarbij laten helpen.

Maak **oogcontact** met je publiek!

Non-verbale en verbale communicatie scène

Laat elk groepje het drieluik voorbereiden, waarbij het middelste tableau een korte scène is waarbij gesproken wordt. Het is belangrijk dat de non-verbale communicatie niet verloren gaat en dat de spreker met iedereen van het publiek oogcontact maakt als hij vertelt wat er in tableau 1 is gebeurd.

5 minuten voorbereidingstijd

Presenteer de scènes

EVALUATIEFASE

*Het bewust worden en
verwoorden van wat geleerd
is, het creëren van ruimte om
te groeien en het formuleren
van nieuwe leervragen*

5 minuten

Evaluatie gehele les:

Wat heb je vandaag ontdekt over je mimiek?
Wat heb je geleerd over (hand)gebaren maken?
Wat heb je geleerd over oogcontact maken?
Wat heb je beleefd tijdens het maken van de tableaux?
Wat zou je nog beter onder de knie willen krijgen?

Tips/inspiratie/verdieping

*Tableau vivant uit het domein
van het theater en oude
muziek*

Filmpje - Theatergroep Sutri
Tableau vivants - Mythologische en Christelijke verhalen op muziek:
<https://www.youtube.com/watch?v=nleyulbiBOA>